

Screening van woningzoekenden op politiegegevens

Impact van de wijziging van
de Wbmgp op de politie

Utrecht, 24 september 2014

GV311/impact screening woningzoekenden op politie

Inhoud

1	Opdracht aan AEF	3
1.1	Vraag	3
1.2	Aanpak	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Staande praktijk	5
2.1	Staande praktijk	5
2.2	Verschil tussen staande praktijk en wetsvoorstel	6
3	Impact op politie	8
3.1	Lasten	8
3.2	Effectiviteit en efficiëntie	10
4	Conclusies en aanbevelingen	12
4.1	Conclusies	12
4.2	Aanbevelingen	13
	Bijlage I: staande praktijk van screening op politiegegevens in 9 gemeenten	14
	Bijlage II: interviewlijst (geanonimiseerd)	16

1 Opdracht aan AEF

1.1 Vraag

AEF is door het ministerie van Veiligheid en Justitie gevraagd onderzoek te doen naar de impact van de ontwerpwijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (hierna: Wbmgp) voor de politie. De gevolgen voor gemeenten en andere betrokken partijen is in beeld gebracht door SIRA consulting.

Het voornemen van de Minister voor Wonen en Rijksdienst is om middels een wijziging van de Wbmgp een wettelijke grondslag te creëren die gemeenten in staat stelt om woningzoekenden in aangewezen complexen, straten of gebieden te screenen op overlastgevend en crimineel gedrag. Het doel van de wetswijziging is het tegengaan van overlast en criminaliteit in gebieden die kampen met een cumulatie van leefbaarheidsproblemen. De maatregel kan slechts worden ingezet als ultimum remedium, in aanvulling op een integraal pakket aan (minder ingrijpende) maatregelen.

De screening kan bestaan uit het opvragen van een verklaring omtrent goed gedrag (hierna: VOG) en/of uit een screening van politiegegevens. De screening geldt uitsluitend in de door de Minister voor Wonen en Rijksdienst op verzoek van de gemeenteraad aangewezen gebieden als een voorwaarde voor het verkrijgen van een huisvestingsvergunning van de gemeente. De woningzoekende wordt vooraf op de hoogte gesteld dat er een screening plaatsvindt.

Het huidige onderzoek heeft betrekking op de screening van de woningzoekende op basis van politiegegevens. Deze screening bestaat uit een check van de politiestructuren op diverse soorten crimineel of overlastgevend gedrag die in het wetsvoorstel zijn vastgelegd; uit deze limitatieve lijst van criteria kan de gemeente een selectie maken, afhankelijk van de problematiek. Die criteria worden vervolgens vastgelegd in de huisvestingsverordening. Wanneer de woningzoekende 'voldoet' aan de vastgestelde criteria, kan het college van burgemeester en wethouders besluiten geen huisvestingsvergunning te geven.

1.2 Aanpak

AEF deed een *impactanalyse* naar het effect van de ontwerp-wetswijziging op de politie. AEF heeft de staande praktijk van screenings door de politie in diverse gemeenten als uitgangspunt genomen voor haar impactanalyse. Zo kon gekomen worden tot een realistische en in de praktijk gewortelde analyse.

AEF heeft hiertoe 3 deelvragen beantwoord:

- Wat zijn de lasten voor de politie door de invoering van de wijziging van de Wbmgp, zowel per geval als in totaal? Er is hierbij gekeken naar extra werkprocessen, administratieve lasten en gevolgen voor systemen.
- Welke (on)mogelijkheden zijn er bij raadpleging van de diverse politieregistraties?
- Welke aanbevelingen doet de politieorganisatie voor maximale uitvoerbaarheid van de voorgestelde wijziging van de Wbmgp?

De impactanalyse bestond uit:

- *desk research* van o.a. data van het ministerie van BZK en de ontwerp-wijziging Wbmgp;
- *interviews* met politiemedewerkers in 9 gemeenten die nu al woningzoekenden screenen;

- *rapportage* van bevindingen aan de opdrachtgever en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komt aan bod hoe de screening van woningzoekenden binnen een aantal gemeenten momenteel verloopt en hoe deze verschilt van de ontwerp-wetwijziging. In hoofdstuk 3 wordt de impact van de ontwerp-wetwijziging in beeld gebracht. In hoofdstuk 4 worden de conclusies en aanbevelingen behandeld.

2 Staande praktijk

Van 13 gemeenten is bij het ministerie van BZK bekend dat zij in bepaalde wijken woningzoekenden op politiegegevens screenen. AEF sprak de politie in 9 van deze gemeenten over de staande praktijk. De vormgeving en uitvoering door de politie varieert in de praktijk per gemeente. Ook verschilt de huidige werkwijze van de werkwijze in de ontwerp-wetwijziging Wbmgp. De gemeente heeft in de ontwerp-wetwijziging een prominentere rol in de screening dan in de staande praktijk.

2.1 Staande praktijk

In een aantal gemeenten hebben gemeente, politie en woningcorporaties (en in bepaalde gevallen: makelaars en het Openbaar Ministerie) convenanten afgesloten ten behoeve van de screening van woningzoekenden op politiegegevens in bepaalde wijken of straten.

Het algemene beeld is als volgt:

- Het is gemeengoed om een *convenant* af te sluiten voordat de politie screenings op politiegegevens in bepaalde wijken uitvoert.
- Het *aantal screenings* is beperkt, uitzonderingen daargelaten. Dit komt mede doordat het in het convenant aangewezen gebied (de betreffende wijk of straten) slechts een beperkt aantal woningen bestrijkt, ook ten opzichte van de totale woningvoorraad;
- De politie raadpleegt *informatie van uiteenlopende aard* in haar systemen. Het betreft informatie of meldingen over zaken die (nog) niet tot strafvordering hebben geleid of hoeven te leiden en (nog) niet tot een veroordeling hebben geleid ('zachte gegevens').
- De politie hanteert *strengere screeningseisen*. Er wordt *sec* gekeken naar de problematiek als gespecificeerd in het convenant. Deze problematiek dient afdoende ernstig te zijn om te worden meegewogen;
- *Maatschappelijk effect* van de screening op politiegegevens is lastig aan te tonen. Het beeld over het effect bij de betrokken politiemedewerkers en bestaande huurders is wel positief.

De vormgeving en uitvoering van de convenanten verschilt per gemeente, zo bleek uit de interviews met de politie in 9 gemeenten.

Hieronder zijn de aspecten waarop de vormgeving en uitvoering verschilt, opgesomd waarbij in de rechterkolom de variatie wordt toegelicht.

Aspect	Variatie
<i>Uitvoering van screening</i> (Wie bij de politie voert de screening uit?)	- Optie 1: wijkagent/baliemedewerker. Het informatieknoppunt wordt waar nodig ingeschakeld. - Optie 2: medewerker van regionaal of districtelijk informatieknoppunt
<i>Gescreenden</i> (Wie wordt gescreend?)	- Optie 1: alleen de hoofdhuurder - Optie 2: hoofdhuurder en medebewoners >12 jaar
<i>Geraadpleegde systemen</i>	- Optie 1: raadpleging Herkenningssysteem (HKS) ¹

¹ HKS is een landelijk dekkend systeem dat de politie gebruikt om verdachten te registreren. Het systeem wordt samengesteld uit de 27

Aspect	Variatie
(Welke politiesystemen worden aangewend?)	- Optie 2: raadpleging BlueView en Gemeentelijke Basisadministratie ²
<i>Aard van problematiek:</i> (Op welke problematiek wordt gescreend?)	- Optie 1: focus op specifieke problematiek, bijvoorbeeld drugs of woningoverlast - Optie 2: screening op overlastgevend gedrag in brede zin
<i>Aantal incidenten</i> (Hoeveel incidenten leiden tot 'nee'?)	- Optie 1: een (ernstig) incident - Optie 2: meerdere (ernstige) incidenten (in gevallen: strengere eisen voor incidenten uit BV dan uit HKS)
<i>Historie van problematiek</i> (Tot hoe lang terug worden politiegegevens bekeken?)	- Variatie van 2-5 jaar (in gevallen: voor ernstige feiten levenslang)
<i>Gegevensoverdracht</i> (Welke informatie geeft de politie door en geeft de politie een oordeel?)	- Optie 1: politie geeft relevante incidenten door aan gemeente of corporatie - Optie 2: politie geeft advies en/of aantal relevante incidenten door aan gemeente of corporatie - Optie 3: politie geeft oordeel aan gemeente of corporatie

In [bijlage I](#) is de werkwijze van de politie in de 9 gemeenten per gemeente samengevat. In [bijlage II](#) is een interviewlijst opgenomen.

2.2 Verschil tussen staande praktijk en wetsvoorstel

In de huidige situatie varieert per gemeente de vormgeving en uitvoering van de screening door de politie op een aantal punten. Verder is de rol van de gemeente in de staande praktijk minder prominent dan in de ontwerp-wetwijziging. Dit volgt uit het feit dat de ontwerp-wetwijziging de screening op basis van politiegegevens koppelt aan de aanvraag van een huisvestingsvergunning bij de gemeente (of bij mandaat bij de woningcorporatie of particuliere verhuurder). Met de ontwerp-wetwijziging wordt de staande screeningspraktijk gestroomlijnd en voorzien van een wettelijke grondslag. Daarmee wordt de rechtsgelijkheid en de rechtsbescherming voor woningzoekenden verzekerd.

regionale Herkenningsdienstsysteem. Opgenomen worden personen tegen wie als verdachte een proces-verbaal is opgemaakt. Per proces-verbaal kunnen meerdere delicten voorkomen. Het bevat zowel de aangiftegegevens van misdrijven als de persoonsgegevens van de verdachten daarvan. Het HKS heeft ook beperkingen. De gegevens van de bijzondere opsporingsdiensten (FIOD-ECD, douane) zijn vaak niet opgenomen in HKS.

² BlueView is de zoekmachine van de Nederlandse politie. De politie registreert alle meldingen en incidenten via een systeem genaamd Basis Voorziening Handhaving (BVH). Via BlueView kan op zoektermen naar alle BVH's worden gezocht. Met het systeem is het voor politiemensen mogelijk om gegevens op te zoeken over criminelen in andere regio's, onder meer verhoren, aangiftes, gegevens van verdachten en openstaande boetes. De medewerkers hebben geen toegang tot alle informatie. Hoe gevoeliger de informatie, hoe strenger de beveiliging.

In de onderstaande tabel worden de grootste verschillen tussen de staande praktijk en de ontwerp-wetswijziging opgesomd:

Staaude praktijk	Ontwerp-wetswijziging
Gemeente stelt <i>convenant</i> op, bepaalt de screeningscriteria en monitort werkwijze en effect	Gemeente stelt <i>huisvestingsverordening</i> op, na aanwijzing van bepaalde wooncomplexen, straten of gebieden door de Minister voor Wonen en Rijksdienst op verzoek van de gemeente, en bepaalt de criteria en monitort werkwijze en effect
<i>Corporatie</i> dient bij de politie een <i>verzoek</i> in tot screening	<i>Gemeente</i> verzoekt politie om een screeningsonderzoek
Politie screent de woningzoekenden die willen huren bij <i>corporaties</i> in bepaalde wijken of straten	Politie screent de woningzoekenden die willen huren bij <i>corporaties of particuliere verhuurders</i> in bepaalde wijken en straten
Gemeente functioneert als <i>doorgeefluik</i> tussen politie en corporatie	Gemeente functioneert als <i>spil</i> tussen woningzoekende en politie
In screenings worden incidenten variërend van de afgelopen <i>2-5 jaar</i> meegenomen voor alle personen boven de 12 jaar	Screening op gedrag in afgelopen <i>4 jaar</i> bij volwassenen en in de afgelopen <i>2 jaar</i> bij kinderen tussen 12-18 jaar
Besluitvorming over afwijzing is (in de praktijk) belegd bij <i>politie of corporatie</i>	Besluitvorming over afwijzing is expliciet belegd bij de <i>gemeente</i>

3 Impact op politie

De impact van de ontwerpwijziging van de Wbmgp op de politie is naar verwachting beperkt. De lasten variëren, afhankelijk van het gekozen scenario, tussen de €39.981 en €133.269 op jaarbasis, waarbij de lastentoename in feite lager is omdat de politie in een aantal gemeenten op dit moment al capaciteit aan screenings besteedt.

3.1 Lasten

AEF heeft zich voor een inschatting van het aantal screenings per jaar gebaseerd op de scenario's van SIRA Consulting. SIRA gaat uit van 3 scenario's: 1.500, 3.000 en 5.000 personen die worden gescreend op politiegegevens per jaar. Voor de tijdsbesteding van de politie zijn de bevindingen van AEF uit de staande praktijk als uitgangspunt genomen. In de praktijk doet de politie tussen de 15 minuten en 3 uur over een screening. De tijdsbesteding is afhankelijk van een aantal factoren, waaronder hoofdzakelijk:

- de complexiteit van het geval (het aantal in de politiegegevens geregistreerde incidenten);
- aantal criteria waarop wordt gescreend (brede of specifieke focus, één of meerdere incidenten);
- de eisen die aan de rapportage worden gesteld (alleen ja of nee doorgeven of een rapportage van alle relevante incidenten opstellen en de getuigen anonimiseren).

Gegeven de eisen die de ontwerpwetwijziging stelt aan de politie is de verwachting dat de tijdsbesteding per screening aan de hoge kant van het spectrum valt. Dit volgt uit het feit dat de oordeelsvorming bij de gemeente wordt belegd en de politie een rapportage van relevante incidenten dient te overhandigen aan de gemeente. De politie dient hiertoe alle incidenten te lezen en op relevantie te beoordelen, de genoemde getuigen te anonimiseren en eventueel een duiding van de gerapporteerde incidenten toe te voegen. Deze rapportage-eisen hebben enkel een impact op de woningzoekenden die geregistreerd staan in de politiegegevens; ofwel de personen die voorkomen in de politiestructuren. De inschatting is dat 20% van de woningzoekenden voorkomt in de systemen waarbij de politie in complexe gevallen 3 uur nodig heeft en in minder complexe gevallen 2 uur.

Hieronder een overzicht van de toename in lasten in fte en in euro's per jaar voor de politie, berekend voor een laag, middel en hoog scenario.

Globale variabelen		
uren per fte (bron: AEF)	1300	uur per jaar
kosten per fte schaal 6-7 (bron: AEF)	€ 55.000	per jaar
Verklaring omtrent gedrag (bron: SIRA)	10%	
politiegegevens (bron: SIRA)	90%	

Scenario's³	laag	middel	hoog
aantal screenings van personen totaal (bron: SIRA)	1500	3000	5000
aantal screenings van personen op politiegegevens (bron: SIRA)	1350	2700	4500
minimum behandeltime (uren) (bron: AEF)	0,25	0,25	0,25
behandeltijd eenvoudiger geval (uren) (bron: AEF)	2	2	2
behandeltijd complex geval (uren) (bron: AEF)	3	3	3
aandeel gevallen minimum behandeltime (bron: AEF)	80%	80%	80%
aandeel eenvoudigere gevallen (bron: AEF)	10%	10%	10%
aandeel complexe gevallen (bron: AEF)	10%	10%	10%
totale politietime per scenario (uren)	945	1890	3150
Inschatting politie-inzet in aantal fte	0,7	1,5	2,4
Inschatting politie-inzet in €	€ 39.981	€ 79.962	€133.269

Uitgaande van de scenario's als aangereikt door SIRA is sprake van een beperkte lastentoeename van tussen de 0,7 en 2,4 fte, ofwel tussen de €39.981 en €133.269 op jaarbasis voor de politie bij inwerkingtreding van de ontwerp-wetwijziging.

In de berekening is *geen* rekening gehouden met de politiecapaciteit die momenteel al wordt ingezet ten behoeve van de screening van woningzoekenden. De lasten voor de politie van de ontwerp-wetwijziging ten opzichte van de staande praktijk zijn hierdoor beperkter dan boven berekend. Vermoedelijk zijn de lasten zelfs beperkter dan de capaciteit die de politie momenteel aan screenings besteedt.⁴ Dit komt onder meer doordat een aantal gemeenten in de staande praktijk een breder gebied aan screening onderwerpen dan in de ontwerp-wetwijziging is voorzien. In dit verband wordt opgemerkt dat de aanvragen voor het aanwijzen van een bestaand screeningsgebied in de ontwerp-wetwijziging door de Minister voor Wonen en Rijksdienst aan wettelijke criteria worden getoetst en wellicht niet worden gehonoreerd. Dit past bij de positionering van screening als *ultimum remedium*.

Wat wel wijzigt met de invoering van wetwijziging is het aantal gemeenten waarin de politie screent. Dit neemt toe. Gemeenten waarin al gescreend wordt, kunnen minder personen gaan screenen maar naar verwachting zullen een aantal nieuwe gemeenten beginnen met screenen wanneer de wetwijziging in werking treedt.

³ SIRA Consulting en AEF zijn uitgegaan van de ontwerp-wetwijziging zoals bekend ten tijde van het onderzoek.

⁴ De gemeenten die momenteel de meeste screenings doet, besteedt momenteel al 3,75fte politiecapaciteit per jaar aan screenings.

3.2 Effectiviteit en efficiëntie

Al is de lastentoename voor de politie beperkt, het is ook goed om stil te staan bij de effectiviteit en efficiëntie van de ontwerp-wetwijziging. Hierbij is de vraag of de baten van de ontwerp-wetwijziging in verhouding staat tot de (toename in) lasten. Baten worden tweeledig gedefinieerd als:

- bijdrage aan het bereiken van het beoogde doel (effectiviteit);
- resultaat van een uur politietijd (efficiëntie).

Effectiviteit

De effectiviteit van de screening van woningzoekenden op basis van politiegegevens betreft de vraag hoe effectief de screening is in het bereiken van het beoogde doel; het tegengaan van overlast en criminaliteit in gebieden waar sprake is van een cumulatie van leefbaarheidsproblemen. De effectiviteit wordt door een aantal factoren beperkt:

- Het aangewezen gebied is beperkt van omvang;
- Er wordt in de staande praktijk dikwijls gekozen voor een specifieke focus op de screening van bepaalde politiegegevens, bijvoorbeeld; alleen drugsdelicten of woning-gerelateerde overlast, waardoor weinig woningzoekenden worden afgewezen;
- Er worden strenge criteria gehanteerd voor de screening, bijvoorbeeld alleen het systeem HKS mag worden geraadpleegd, er moet sprake zijn van een bepaald aantal incidenten etc. Hierdoor worden weinig woningzoekenden afgewezen.

Daartegenover staat dat de effectiviteit van de screeningsmaatregel niet slechts kan worden afgemeten aan het (geringe) aantal afwijzingen. Er gaat een sterk preventieve werking uit van de screeningsmaatregel die moeilijk meetbaar is, maar wel bijdraagt aan de effectiviteit. Bij het aanbieden van woningen in een aangewezen gebied (via advertenties en internet) wordt de woningzoekenden ingelicht dat screening plaatsvindt. Woningzoekenden met overlastgevend of criminele antecedenten reageren hierdoor niet of minder op deze woningen. De ervaring leert bovendien dat het aantal afwijzingen over tijd afneemt door de bekendheid van de maatregel.

Daarenboven past het beperkt toepassen van de screeningsmaatregel bij de aard van het instrument als *ultimum remedium*. Voor het aanwijzen van een gebied moet sprake zijn van de inzet van een breed pakket aan maatregelen, waarbij screening pas wordt ingezet bij aangetoonde en hoge nood. Deze positionering en wettelijke borging van het instrument als *ultimum remedium* is ook wenselijk vanuit een rechtmatigheidsperspectief (o.a. de grondrechten: vrijheid van vestiging en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer).

Efficiëntie

De efficiëntie van de screening van woningzoekenden betreft de vraag wat een uur politietijd aan resultaat oplevert. De efficiëntie wordt beperkt doordat het aantal gevallen waarin een screening leidt tot het niet toekennen van een huisvestingsvergunning waarschijnlijk zeer laag zal zijn (zie ook boven).

De staande praktijk bevestigt de verwachting van een beperkt aantal afwijzingen. Het aantal afwijzingen varieert van geen negatieve adviezen in de laatste 3 jaar tot maximaal 50% afwijzingen bij inwerkingtreding van het convenant dalend naar 10% afwijzingen in 2014.

Op basis van het bovenstaande schat AEF in dat het aantal gevallen waarin een screening leidt tot het niet toekennen van een huisvestingsvergunning niet boven de 5% zal uitkomen. Het betekent dat 2,4 fte politiecapaciteit (hoge scenario) leidt tot 250 gevallen op 5.000

screenings waarin woningzoekenden geen huisvestingsvergunning krijgen en worden geweerd uit het aangewezen gebied.

De driehoek (gemeente, OM, politie) dient zich een mening te vormen over de effectiviteit en efficiëntie van de benodigde politiecapaciteit ter uitvoering van de maatregel.

4 Conclusies en aanbevelingen

De bevindingen van het onderzoek worden in dit hoofdstuk samengevat. Ook worden aanbevelingen gedaan voor de vormgeving van de rol van de politie.

4.1 Conclusies

- De staande praktijk van de screening van woningzoekenden op politiegegevens vertoont van gemeente tot gemeente verschillen. De verschillen betreffen aspecten als wie binnen de politie de screenings uitvoeren, welke politiestructuren worden geraadpleegd, naar welke incidenten (niet) wordt gekeken, welke criteria worden gehanteerd en hoe de gegevensoverdracht tussen politie en gemeente/corporatie is vormgegeven en bij wie de oordeelsvorming is belegd.
- De ontwerpwetwijziging van de Wbmgp creëert een wettelijke basis voor de staande praktijk en stelt eisen aan de werkwijze die harmoniserend zullen werken. Met de ontwerpwetwijziging krijgt de gemeente een spilfunctie in de screening, waar hij in de staande praktijk meer fungeert als facilitator en doorgeefluik. De rol van de politie is in de ontwerpwetwijziging beperkter doch administratiever van aard dan nu.
- De rol van de gemeente als omschreven in de ontwerpwetwijziging omvat de oordeelsvorming over het wel of niet toekennen van een huisvestingsvergunning. Deze oordeelsvorming door de gemeente op basis van politiegegevens kent twee beperkingen:
  - Politiegegevens zijn *niet eenduidig*. Politiegegevens bevatten informatie van uiteenlopende aard, waaronder informatie of meldingen over zaken die nog niet tot strafvordering hebben geleid of hoeven te leiden en (nog) niet tot een veroordeling hebben geleid⁵. Ondanks de limitatieve lijst van criteria in het wetsvoorstel, blijft het beoordelen van de politiegegevens hierdoor lastig en tijdrovend.
  - De gemeente neemt een (*potentieel*) ingrijpend besluit op basis van *beperkte informatie*. De gemeente staat verder af van de problematiek dan de politie en kan de meerduidige politiegegevens mogelijk minder goed in context plaatsen. Dit kan de kwaliteit van de besluitvorming aantasten. Anderzijds is de verantwoordelijkheid voor een eventuele onthouding van een huisvestingsvergunning op deze wijze wel belegd bij de juiste partij. De ondersteuning die het Minister van Wonen en Rijksdienst wil aanbieden aan ambtenaren die betrokken zijn bij deze beoordeling is daarom van groot belang.
- AEF heeft zich voor een inschatting van het aantal screenings per jaar gebaseerd op de 3 scenario's van SIRA Consulting: laag, middel en hoog, ofwel 1.500, 3.000 en 5.000 personen die worden gescreend op politiegegevens per jaar respectievelijk.
- Uitgaande van de scenario's van SIRA heeft de ontwerpwetwijziging een *bescheiden impact* op de politie. De lasten variëren, afhankelijk van het scenario, tussen de €39.981 en €133.269 jaarlijks. De lastentoename is in realiteit waarschijnlijk vrijwel nihil daar nu al politiecapaciteit wordt aangewend voor screenings.
- De effectiviteit en de efficiëntie van de ontwerpwetwijziging kent beperkingen, hoofdzakelijk omdat het screeningsinstrument als *ultimum remedium* wordt gehanteerd. Dit betekent dat het instrument deel uitmaakt van een breder pakket aan maatregelen en

---

⁵ Raad van State, Samenvatting advies wetsvoorstel uitbreiden instrumentarium om leefbaarheidsproblemen in grote steden aan te pakken, 13 november 2013. [Link](#)

pas wordt ingezet bij aangetoonde en hoge nood. Ook dient te allen tijde oog te worden gehouden voor de rechtmatigheid, zijnde het zo min mogelijk beperken van grondrechten als vrijheid van vestiging en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

- Het percentage afwijzingen van screening zal naar schatting niet boven de 5% uitstijgen. Dit betekent dat 2,4fte politiecapaciteit 250 gevallen zou opleveren waarin een huisvestingsvergunning niet wordt toegekend als gevolg van screening. In deze schatting is de preventieve werking van het instrument *niet* meegenomen. Deze preventieve werking zorgt dat – zeker op termijn – een minder hoge politie-inzet nodig is: woningzoekenden met antecedenten op het vlak van woningoverlast of criminaliteit melden zich niet (meer) aan voor huurwoningen in het aangewezen gebied omdat zij afweten van de screening. Dit komt ook de effectiviteit van de maatregel ten goede.
- Het is aan de driehoek (gemeente, OM, politie) om zich aan de hand van het bovenstaande een mening te vormen over de effectiviteit en efficiëntie van de benodigde politiecapaciteit.

4.2 Aanbevelingen

AEF geeft namens de politieorganisatie graag drie aanbevelingen mee voor de uitwerking van de wijziging van de Wbmgp:

- Beleg de uitvoering van de screening bij het *informatieknooppunt* van de politie om efficiëntie en uniforme uitvoering te waarborgen;
- Beleg een heldere *duiding- en adviesfunctie* over de verstrekte politiegegevens bij de politie om de kwaliteit van de besluitvorming te waarborgen;
- Geef in de toelichting bij de ontwerpwetwijziging *richtlijnen voor de beoordeling* van de aard en ernst van overlastgevend en crimineel gedrag als geregistreerd in politiegegevens.

Bijlage I: staande praktijk van screening op politiegegevens in 9 gemeenten

Gemeente	Staande praktijk
Amsterdam	<p>2 convenanten.</p> <p>Stoplichtconvenant voor 14 straten in Amsterdam West (Slotermeer). Screening door wijkagent. Specifieke focus op drugsproblematiek in afgelopen 5 jaar. Weinig screenings en afwijzingen (1 op 40 per jaar). Convenant met de Makelaarsvereniging Amsterdam (MVA) ter bestrijding van de internationale, georganiseerde criminaliteit die zich in Amsterdam wil vestigen. Screenings via regionaal informatieknooppunt. Weinig screenings, mede vanwege interne voorselectie door MVA.</p>
Den Bosch	<p>2 convenanten voor de wijken Hambaken en Barten-Zuid</p> <p>Screening door districtelijk informatieknooppunt. Brede focus op opium gerelateerde feiten, drugs- en vermogensdelicten en overlastgevende feiten. In Hambaken werd ook aanvullend gescreend op zinvolle dagbesteding. Bij 1 serieus incident in de afgelopen 3 jaar geeft de politie door dat de woningzoekende geregistreerd staat. De woningcorporatie beslist of de persoon wordt afgewezen.</p> <p>Relatief veel screenings en veel afwijzingen (in 2013: in Hambaken 103 personen, 12 afgewezen, in Barten-Zuid 120 personen, 6 afgewezen)</p>
Hoogeveen	<p>Stoplichtconvenant voor (delen van) 20 straten.</p> <p>Toewijzing van straten gebeurt elk half jaar.</p> <p>Screening door wijkagent. Specifieke focus op woning-gerelateerde overlast in de afgelopen 5 jaar.</p> <p>Weinig screenings (schatting: 8 per maand) en weinig afwijzingen</p>
Nieuw Buinen	<p>Stoplichtconvenant voor 5 straten (300 woningen).</p> <p>Toewijzing van straten elke 2 jaar.</p> <p>Screening door wijkagent. Specifieke focus op zeden- en gewelddelicten, problematische drugsproblematiek en -bewoning. Relatief veel screenings (schatting: 15 screenings per maand). In 2008 veel afwijzingen (schatting: 50%). Nu steeds minder (schatting: 10%).</p>
Nijmegen	<p>Convenanten zijn momenteel stilgelegd vanwege ontwikkeling wetgeving.</p> <p>Screening door wijkagent. Brede focus op woonoverlast, zedendelicten en drugsdelicten in afgelopen 5 jaar. Weinig screenings (4 screenings per maand). Weinig afwijzingen (0 in afgelopen 3 jaar). Woningcorporatie ontvangt het aantal incidenten in de afgelopen 5 jaar met een advies.</p>
Rotterdam	<p>Grootschalig convenant voor bepaalde wijken</p> <p>Screening door regionaal informatieknooppunt (4fte op jaarbasis).</p> <p>Specifieke focus op aantoonbare woonoverlast in de afgelopen 2 jaar. Politie geeft relevante incidenten door aan woningcorporaties, waarbij de gemeente als doorgeefluik functioneert. Getuigen worden geanonimiseerd. Veel screenings (230 per maand). Aantal afwijzingen is onbekend want is belegd bij gemeente en geschiedt in de praktijk door corporatie.</p>
Tilburg	<p>Stoplichtconvenant a la Amsterdam met makelaars sinds ¾ jaar.</p> <p>Specifieke focus op drugsproblematiek.</p> <p>Makelaars doen tot op heden geen screeningsverzoeken.</p>

Utrechtse Heuvelrug	Convenant voor 2 complexen. Screening door wijkagent. Specifieke focus op opium gerelateerde delicten en vermogensdelicten. Politie screende alleen in het systeem HKS. Er was sprake van 3-5 screenings 2 jaar terug. Politie gaf cijfer 1-3 aan de hand van het aantal incidenten in de afgelopen 5 jaar.
Utrecht (stad)	Convenant voor 400 woningen in Geuzenwijk. Brede focus op 3 antecedenten in HKS in afgelopen 5 jaar óf 6 overlastgerelateerde registraties in BVH in de afgelopen 2 jaar. Weinig screenings (15 screenings per jaar). Geen afwijzingen.

Bijlage II: interviewlijst (geanonimiseerd)

Functionaris

Wijkagent Nijmegen

Informatie-rechercheur Rotterdam

Operationeel expert GGP Tilburg

Buurtregisseur Amsterdam Sloterveer

Wijkagent (voormalig) Utrechtse Heuvelrug

Baliemedewerker Hoogeveen

Wijkagent Nieuw Buinen

Informatie-medewerker DIK Den Bosch

Beleidsmedewerker Politie Midden Nederland Utrecht Stad

Tactisch rechercheur bij Politie Amsterdam-Amstelland
